

นโยบายการตรวจสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับประชาชน

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่หก

ได้พิจารณารายงานเรื่อง นโยบายการตรวจสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับประชาชน^๑

ตระหนัก ว่าการตรวจสุขภาพที่จำเป็นเป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

กังวลและห่วงใย ว่ามีการส่งเสริมการตรวจสุขภาพที่ไม่จำเป็นจนเกิดผลกระทบต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ขณะเดียวกันประชาชนบางส่วนยังไม่ได้รับการตรวจสุขภาพที่จำเป็นเนื่องจากขาดความรู้ เข้าไม่ถึงบริการ และความแตกต่างของพื้นที่

ชื่นชม นโยบายระดับชาติในการสนับสนุนการตรวจสุขภาพ เช่น ระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กองทุนประกันสังคม และกฎกระทรวงแรงงาน กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสุขภาพของลูกจ้าง และส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๗

ชื่นชม หน่วยงาน องค์กรที่ได้ทำการพัฒนาองค์ความรู้ด้านนี้ เช่น สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สถาบันการศึกษาด้านการแพทย์และสาธารณสุข และโครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. ขอให้กระทรวงสาธารณสุข โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและกรมการแพทย์ เป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับแพทยสภา สภาวิชาชีพ สถาบันวิชาการและหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประกันสุขภาพ ทั้งภาครัฐและเอกชน กำหนดนโยบายหรือแนวทางดังนี้

๑.๑ ส่งเสริมการตรวจสุขภาพที่จำเป็น เหมาะสม เป็นเหตุเป็นผล และมีคุณภาพ สอดคล้องกับความเสี่ยง โดยใช้กระบวนการในการดำเนินการที่ใช้หลักวิชาการ และการตัดสินใจร่วมกันของผู้รับบริการและให้บริการ

๑.๒ สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสม รวมถึงการติดตามและประเมินผลและส่งเสริมการนำไปใช้กำหนดนโยบาย

๑.๓ พัฒนาแนวทางปฏิบัติในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับประชาชนตามกลุ่มอายุ เพศ และความเสี่ยง และจัดให้มีสมุดบันทึกสุขภาพประจำตัว

๑.๔ ส่งเสริมการทำความเข้าใจร่วมกับภาคประชาชนในการตรวจสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสม รวมถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจากการตรวจสุขภาพที่เกินจำเป็นและไม่สมเหตุสมผล

^๑ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๖ / หลัก ๔

๑.๕ พัฒนาหน่วยบริการให้สามารถตรวจสอบสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสมให้สอดคล้องกับพื้นที่ ประชากรกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดโรค/ผลกระทบต่อสุขภาพ สิทธิประโยชน์ สถานการณ์ปัญหา และส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงบริการโดยง่าย

๒. ขอให้สมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

๒.๑ สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องส่งเสริมให้มีการตรวจสอบสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสมโดยไม่ใช้เทคโนโลยีที่เกินจำเป็น อันนำไปสู่ความตระหนักและการพัฒนาทักษะในการดูแลสุขภาพตนเอง รวมถึงการส่งเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของประชาชน

๒.๒ ร่วมรณรงค์ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบสุขภาพที่จำเป็น และเป็นประโยชน์ในการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค รวมถึงการตรวจสอบสุขภาพด้วยตนเอง

๓. ขอให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นเจ้าภาพร่วมกับสำนักงานประกันสังคม และกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง สนับสนุนให้มีการศึกษาทบทวน กำหนดและพัฒนาชุดสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับการตรวจสอบสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งศึกษาถึงความเป็นธรรมและความเท่าเทียมของหลักประกันสุขภาพของประเทศไทยทั้ง ๓ ระบบ

๔. ขอให้ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสุขภาพ (ทั้งหน่วยจัดบริการ หน่วยที่จัดสวัสดิการ และหน่วยประกันชีวิตและสุขภาพ) สนับสนุนการตรวจสอบสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสม โดยถือประโยชน์และความปลอดภัยของผู้รับบริการเป็นหลัก และหลีกเลี่ยงการตรวจสอบสุขภาพที่ไม่สมเหตุผลตามหลักวิชาการ

๕. ขอให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข สถานพยาบาลของรัฐ แพทยสภา สภา/สมาคมวิชาชีพ หน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารซึ่งอยู่ในรูปแบบที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ รณรงค์เพื่อให้ประชาชนรับทราบ และเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับการตรวจสอบสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสม

๖. ขอชื่นชมที่สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขรับที่จะศึกษาการจัดตั้งกลไกหรือหน่วยงานระดับชาติที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาระบบบริการที่เหมาะสมในการตรวจสอบสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (๑) การกำหนดนโยบายและแนวทางที่จะได้มาซึ่งข้อกำหนดในการตรวจสอบสุขภาพที่จำเป็นและเหมาะสม โดยใช้กระบวนการที่สามารถอธิบายเหตุผลได้อย่างชัดเจน (๒) การกำหนด ตรวจสอบ และควบคุมมาตรฐาน รวมทั้งการพัฒนาและรับรองระบบคุณภาพภายในห้องปฏิบัติการ รวมถึงการติดตามการดำเนินงานในการตรวจสอบสุขภาพของทั้งภาครัฐและเอกชน และ (๓) การให้ความรู้หรือคำปรึกษาแก่ประชาชน หรือข้อมูลในการกำหนดนโยบาย

๗. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๘